

**Národní technické muzeum
Archiv Národního technického muzea**

**Johann Pribsch Erben, a. s. Přádělny a tkalcovny bavlny Morchenstern
(1851 - 1925)**

Prozatímní inventární seznam

NAD č. 249
evidenční pomůcka č. 96

Karel Černý, Aleš Chalupa
Praha

Johann Priebisch Erben, akc. společnost. Přádely a tkalcovny bavlny, Smržovka (Morchenstern) u Tanvaldu.

Podnik založil Johann Priebisch (4. 6. 1785 – 7. 7. 1860), syn Josefa Priebische, majitele bělidla v Rýnovicích (Reinowitz), roku 1834-1936. V průběhu 19. věku se podnik stále rozšiřoval, v letech 1896/1897 postavena čtvrtá největší přádelna bavlny, takže začátkem tohoto století byla firma se svými 124.540 bavlnovými vřeteny největším podnikem svého druhu v Rakousku.

Vedle této firmy (adresa telegramů: Priebischerben Tannwald) existovala firma Adalbert Priebisch v Loučné-Rýnovicích (Lautschnei-Reinowitz), jejíž adresa telegramů zněla: Spinnerei Johannesberg. Její rok založení nám není znám. V letech 1885 až 1890 patřila, zdá se, Johannu Priebischovi, v letech 1890-1895 byli snad majiteli Richard a Robert Priebischovi, v roce 1895 továrna vyhořela. Dosavadní firma byla snad zrušena a podnik patrně přešel do majetku Richarda Priebische. Bližší souvislosti majetkové a rodinné, které mezi uvedenými závody jistě byly, nepodařilo se nám zatím z kusého materiálu zjistit a také v materiálu níže uvedeném jsou písemnosti obou firem.

Jak lze soudit z trosek písemného materiálu, které jsme na upozornění semilského městského archiváře R. Hlavy v posledním okamžiku zachránili v Roesslerově papírně v Polubném, byly do stoupy odevzdány jedinečné podnikové písemnosti vzácného stáří a úplnosti. Pokud je nám známo, nezachovalo se z našeho textilního průmyslu nic podobného, takže jsme zde mohli mít znamenitý pramen o závažném úseku více než stoletého vývoje našeho bavlnářského průmyslu, nedocenitelné dnes hodnoty historicko-dokumentární.

Zajímavé jsou však i zachované zbytky, které byly uloženy v archivu pro dějiny průmyslu a jejichž přehledný soupis následuje.

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	kart. č.
	A.	Knihy:			
1	A.	Steuerbüchel.	1	1857-1874	1
2	A.	Steuerbüchel für Adalb. Priebisch in Reinowitz Nr. 27.	1	1857-1872	1
3	A.	Steuerbüchel für Adalb. Priebisch in Reinowitz Nr. 29.	1	1857-1874	1
4	A.	Gemeindebüchel für Ad. Priebisch in Reinowitz Nr. 27.	1	1862-1872	1
5	A.	Gemeindebüchel für Ad. Priebisch in Lautschney Nr. 49.	1	1863-1882	1
6	A.	Kassabuch 19. XI. 1874-13. VII. 1876.	1	1874-1876	1
7	A.	Kassabuch 1. I. 1880-31. I. 1883.	1	1880-1883	samostatně
8	A.	Kassabuch 1. II. 1883-30. IX. 1887.	1	1883-1887	samostatně
9	A.	Kassabuch 1. XI. 1899-31. VIII. 1905.	1	1899-1905	samostatně
10	A.	Hand-Cassabuch 9. III. 1874-31. XII. 1876.	1	1874-1876	1
11	A.	Hand-Cassabuch 1. I. 1877-17. VIII. 1880.	1	1877-1880	1
12	A.	Hand-Cassabuch 17. VIII. 1880-31. II. 1882.	1	1880-1882	1
13	A.	Saldo conto 1873-1877.	1	1873-1877	
14	A.	Index zum Saldo conto.	1		
15	A.	Prima nota 18. VI. 1884-30. X. 1885.	1	1884-1885	
16	A.	Journal 1. I. 1880-30. VI. 1886.	1	1880-1886	
17-19	A.	Wechsel Copier Buch (1878, 1879, 1886-1888), 3 svazky.	3	1878-1888	
20	A.	Hauptbuch 1. VI. 1885-31. XII. 1886.	1	1885-1886	
21	A.	Hauptbuch 1. I. 1921-1. I. 1925 (neúplný: str. 1-64).	1	1921-1925	
22	A.	Hauptbuch Index (1897-1914, 1915-20, 1921).	1	1897-1921	
23	A.	Fakturen Buch 12. I. 1884-2. XI. 1886.	1	1884-1886	
24	A.	Fakturen Buch 1. VI. 1885-31. XII. 1888.	1	1885-1888	
25	A.	Fakturen Buch 1. I. 1892-17. IV. 1895.	1	1892-1895	
26	A.	Baumwollen Lagerbuch 15. V. 1873-22. XI. 1875.	1	1873-1875	
27	A.	Baumwollen Lagerbuch 1. I. 1883-12. VIII. 1884.	1	1883-1884	
28	A.	Baumwollen-Lagerbuch Lautschnei 4. IV. 1888-15. III. 1890.	1	1888-1890	2
29	A.	Baumwoll-Garn-Lagerbuch 16. XII. 1876-27. XII. 1881.	1	1876-1881	samostatně
30	A.	Baumwoll-Garn-Lagerbuch 24. VII. 1885-31. XII. 1891.	1	1885-1891	2
31	A.	Friedland (spotřeba materiálu) 2. IV. 1863-1880.	1	1863-1880	samostatně
32	A.	Spinnerei Neubau 1889-1890.	1	1889-1890	
	B.	Spisy:			
1	B.	1 fascikl varia: (1850-1879) Grundentlastungstabelle 20. II. 1851 (mit Quittung). Erwerbsteuerschein 29. VI. 1852. Calculation der Maschinen der neuen Spinnerei in Morchenstern 1861. Amtzeugniss vom Bezirksgericht Gablonz (pozemk. věci) 23. II. 1879. Ausgabe-Note für Spinnereien 1877.	5	1850-1879	3

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	kart. č.
2	B.	1 fascikl: Bilance a inventory. Kostengliederung für 1874, 1 arch Auszug aus der Inventur vom 31. XII. 1874, 1 arch Morchensterner Inventur 31. XII. 1876, 15 listů Morchensterner Kapitalien 1880, 1 list Výroční zpráva a inventura za rok 1881, 11 listů Výroční zpráva a inventura za rok 1882, 23 listy Výroční zpráva a inventura za rok 1883, 18 listů Bilance za rok 1884, 5 kusů Bilance za rok 1885, 6 kusů Bilance za rok 1886, 7 kusů Bilance za rok 1887, 6 kusů Bilance za rok 1888, 6 kusů Bilance za rok 1889, 4 kusy Bilance za rok 1890, 3 kusy Bilance za rok 1891, 4 kusy Bilance za rok 1892, 7 kusů Baumwoll-Verbrauch: Beilage No. 22 zur Inventur vom 31. XII. 1897, 15 kusů Verzeichnis der Gesselschafter der J. P. E. 1909 (Angabe der Anteile u. Belastung), 1 arch Bilanznotizen am 31. XII. 1909, 5 kusů Bilanz am 31. Dezember 1910, 5 kusů	84 80	1874-1910	3
3	B.	1 fascikl: Podílníci na zisku a majetku a jejich dividendy: Gessellschaftsvertrag (mezi dědici Joh. Priebische) 28. I. 1861, 2 sešity Vollmacht (Karl Priebischovi), 1 arch Vollmacht (K. Priebischovi od otce Ad. Priebische) 28. XII. 1862, 1 arch Conto-Corrent: Joh. Priebisch, Tannwald 1876-1894, 18 listů Korrespondenz über Dividendenüberweisung 1898-1911, 73 kusů	78	1861-1911	3
	C.	Plány.			
	C.	Baumwoll-Fein- und Abfallspinnerei, Fabrik I 16. XI. 1906, 1 kus Baumwoll-Spinnerei II und Weberei 16. XI. 1906, 1 kus Baumwoll-Spinnerei III Makospinnerei 16. XI. 1906, 1 kus Baumwoll-Spinnerei IV 16. XI. 1906, 1 kus	4	1906	3
	D.	Tisky:			
1	D.	Tovární tisky: Arbeitsordnung der Baumwollspinnerei und Weberei von Johann Priebisch Erben in Morchenstern. (Im Selbstverlage der Firma), 1 brož.	1	1899	3
2	D.	Zprávy z novin: 4 výstřížky se zprávou o požáru továrny č. 2. a 2 fotografie z požáru 15.VII. 1908, 6 kusů 4 výstřížky „Die unbesetzte Katechetenstelle,, a telegram. 20. I.-20. II. 1909, 5 kusů	8	1908-1909	3

249 Johann Pribsch Erben

Archiválie z let: 1851-1925

Ráz činnosti: textil

Ráz fondu: zlomky registratury

Množství archiválií: 1 krabice, 27 knih

Získáno od: z papírny Brüder Roesler v Dolním Polubném

Získáno kdy: 4. srpna 1948 (č. j. 215/48)

Pořádal: PhC. Karel Černý a PhC. Aleš Chalupa

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012-2013.

datum provedení GI: 23. 9. 2013+30. 3. 2015

výčet ověřených a nově zjištěných evidenčních jednotek:

-úřední knihy a rukopisy – úřední knihy: 16 (1857-1905) – inv. č. A/1-A/12, A/28-A/31

-kartony: 1 (1850-1911) – inv. č. B/1-B/3, D/2

-mapy, plány ...: mapy: 4 (1906) – inv. č. C

-fotografické archiválie: fotografie na papírové podložce: 2 (1908) – inv. č. D/2

-tisky: tisky po roce 1800: 1 (1899) – inv. č. D/2

-celkový počet (dílčích) evidenčních jednotek: 24

ověřená metráž archiválií: 0,34 bm

Nedohledané archiválie při GI 2012-2013.

inv. č.:

13	A.	Saldo conto 1873-1877.	1	1873-1877	
14	A.	Index zum Saldo conto.	1		
15	A.	Prima nota 18. VI. 1884-30. X. 1885.	1	1884-1885	
16	A.	Journal 1. I. 1880-30. VI. 1886.	1	1880-1886	
17-19	A.	Wechsel Copier Buch (1878, 1879, 1886-1888), 3 svazky.	3	1878-1888	
20	A.	Hauptbuch 1. VI. 1885-31. XII. 1886.	1	1885-1886	
21	A.	Hauptbuch 1. I. 1921-1. I. 1925 (neúplný: str. 1-64).	1	1921-1925	
22	A.	Hauptbuch-Index (1897-1914, 1915-20, 1921).	1	1897-1921	
23	A.	Fakturen-Buch 12. I. 1884-2. XI. 1886.	1	1884-1886	
24	A.	Fakturen-Buch 1. VI. 1885-31. XII. 1888.	1	1885-1888	
25	A.	Fakturen-Buch 1. I. 1892-17. IV. 1895.	1	1892-1895	
26	A.	Baumwollen-Lagerbuch 15. V. 1873-22. XI. 1875.	1	1873-1875	
27	A.	Baumwollen-Lagerbuch 1. I. 1883-12. VIII. 1884.	1	1883-1884	
32	A.	Spinnerei-Neubau 1889-1890.	1	1889-1890	
2	B.	1 fascikl: Bilanz a inventury. Kostengliederung für 1874, 1 arch Auszug aus der Inventur vom 31. XII. 1874, 1 arch Morchensterner Inventur 31. XII. 1876, 15 listů Morchensterner Kapitalien 1880, 1 list Výroční zpráva a inventura za rok 1881, 11 listů Výroční zpráva a inventura za rok 1882, 23 listy Výroční zpráva a inventura za rok 1883, 18 listů Bilanz za rok 1884, 5 kusů Bilanz za rok 1885, 6 kusů Bilanz za rok 1886, 7 kusů Bilanz za rok 1887, 6 kusů Bilanz za rok 1888, 6 kusů Bilanz za rok 1889, 4 kusy Bilanz za rok 1890, 3 kusy Bilanz za rok 1891, 4 kusy Bilanz za rok 1892, 7 kusů Baumwoll-Verbrauch: Beilage No. 22 zur Inventur vom 31. XII. 1897, 15 kusů Verzeichnis der Gesselschafter der J. P. E. 1909 (Angabe der Anteile u. Belastung), 1 arch Bilanznotizen am 31. XII. 1909, 5 kusů Bilanz am 31. Dezember 1910, 5 kusů	81 80	1874-1910	3

23. 9. 2013+30. 3. 2015